

Закарпатська обласна бібліотека для дітей та юнацтва

„IQ. Як підвищити свій інтелект”

*Методико-бібліографічний
матеріал*

Ужгород – 2012

ББК 91.9 : 74

I - 11

Дане видання вміщує корисні поради, висновки вчених щодо формування розумових та навчальних здібностей дитини. Пропонуються книжкові видання, які спрямовані на розвиток уваги, пам'яті, наочно-образного та логічного мислення, інтелектуальні ігри для молодшого та середнього шкільного віку, бібліографічні матеріали.

Рекомендовано бібліотечним працівникам, батькам, педагогам, учням загальноосвітніх шкіл.

Укладачі : В. М. Чащина,
І. М. Палаташ

Відповідальна за випуск: В. Д. Чіка

© Укладачі: В. М. Чащина, І. М. Палаташ
©Закарпатська обласна бібліотека для дітей та юнацтва

"Розум – це не посудина, яку треба наповнити, а вогонь, який належить запалити."

Плутарх.

Інтелектуальні здібності знижуються, як тільки людина перестає вчитися, цікавитися чимось новим, розвиватися. І тут, звичайно ж, в'янення інтелекту списують на вік. Знижується пам'ять, стає важче знаходити рішення, – кажуть, що з'являється відсталість розуму. Що робити, щоб тримати свій мозок в тонусі?..

Корисні поради

1. ***Розвивайте гнучкість мислення, розширюйте кругозір.*** В основному інтелект пов'язують з гнучкістю розуму, здатністю знаходити рішення в різних ситуаціях, як стандартні, так і нестандартні, активно використовувати наявні знання. Тому вирішуйте різні головоломки, розгадуйте кросворди, грайте в інтелектуальні ігри.

2. ***Тренуйте пам'ять.*** Останні дослідження показали, що інтелект пов'язаний з різними видами пам'яті – короткочасною і довготривалою. Тому вчіть вірші, цитати, афоризми. Запам'ятовуйте номери телефонів, адреси. Переказуйте рідним або друзям цікаву інформацію, книги. Процес запам'ятовування створює додаткові зв'язки між клітинами головного мозку, а значить, покращує шляхи передачі нервових імпульсів і гнучкість розуму.

3. ***Розвивайте здібності до концентрації уваги, вчіться зосереджуватися.*** І хоча в процесі багатьох вправ концентрація уваги і так поліпшується, використовуйте спеціальні вправи, до прикладу: підраховуйте в одній статті кількість букв "р". Тренуйтеся на швидкість. Застосовуйте медитативні техніки зосередження, для цього вам знадобиться усамітнюватися.

4. ***Читайте стимулюючу для мозку літературу:*** класику, поезію, наукову, філософську, історичну літературу. Ця література змушує думати, аналізувати, чим покращує запам'ятовування і протягом розумових операцій. Позбавте свій мозок від бульварних романів, легкого читива, або принаймні не зловживайте ними.

5. ***Не нехтуйте тренуваннями для мозку.*** Йдете на зупинку – згадайте про себе таблицю множення, множьте дво- і тризначні числа, спробуйте проговорити алфавіт з кінця. Тести, кросворди,

кубик Рубіка та інші загальновідомі "розваги" також сприяють як розвитку математичних навичок, так і логічному мисленню. Запам'ятовуйте якнайбільше: вірші, назви, розклади поїздів, телепрограму. Поставте собі завдання запам'ятовувати написане, прочитавши один тільки раз.

6. **Не забувайте про спорт:** він позитивно впливає на мозок.

7. **Скоромовки:** ефективний стимулятор розумової активності. Промовте: "Нівеліровщики нівелювали-нівелювали і винівеліровали". Вийшло – пишайтеся собою!

8. **Знайдіть собі нове хобі,** захоплення або займіться наявним. Вивчайте літературу, знайомтеся з досвідом інших людей, діліться досвідом самі. Інтерес до життя не дає згасати ні мозку, ні загалом організму.

9. **Знаходьте час і можливості побути наодинці зі своїми думками.** Міркуйте, записуйте свої думки з будь-якого важливого для вас приводу. Тобто ведіть щоденник, пишть мемуари, статті.

10. **Правильно організуйте режим дня,** висипайтесь. Хороший і достатній сон сприяє мозковій активності.

З точки зору науки...

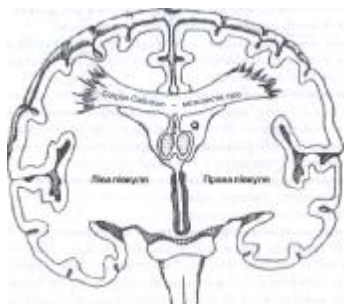
1. "Ми засвоюємо 10% того, що читаємо; 20% того, що чуємо; 30% того що бачимо; 50% того, що бачимо і чуємо; 70% того, що говоримо, 90% того, що говоримо і робимо. "

Вернон Мегнесен

2. "Американські вчені довели, що на 20% інтелект дитини залежить від умов його життя в утробі матері. Сьогодні вчені впевнені в тому, що інтелект дитини залежить від харчування жінки під час вагітності. На їхню думку, на IQ малюка впливають жирні кислоти Омега-3 і холін, відомий вітамін В4. Жирні кислоти Омега-3 міститься багато в жирній рибі, а холін - в яйцях, яловичині, молочних продуктах. Тому жінкам вчені рекомендують більше їсти ці продукти під час вагітності. "

3. "Наш дивовижний мозок складається з мільярдів клітин мозку, серед яких: 100 мільярдів активних нервових клітин; 900 мільярдів інших, які "склеюють", живлять та ізолюють активні клітини. Може розвивати до 20 тис. розгалужень на кожній зі 100 мільярдів активних клітин.

Мозок має дві півкулі, які гармонійно взаємодіють між собою: ліва – наукова, права – творча. Поєднані "телефонним зв'язком", вони обмінюються мільйонами повідомлень за секунду. Кожна з півкуль має різні "центри інтелекту". Мозолисте тіло поєднує ліву і праву півкулі. "

4. Ліва півкуля відповідає

за:
ЛОГІКУ
ОБЧИСЛЕННЯ
МАТЕМАТИКУ
ДОТРИМАННЯ
ПОСЛІДОВНОСТІ

Права півкуля відповідає

за:
МОВУ
РИМУ
РИТМ
МУЗИКУ
ЖИВОПИС
УЯВУ

5. "Усі діти народжуються геніями, але впродовж перших шести років їхнього життя ми допомагаємо їм позбутися цієї геніальності."

Бакмінстер Фуллер

6. "Навчання – це найкраща у світі гра й розвага. Усі діти народжуються з таким переконанням і живуть із ним, допоки ми не втовкмачимо їм у голову, що це важка й неприємна праця. Тільки деякі діти все ще залишаються на своїх позиціях, маючи тверде переконання, що навчання приносить радість і що це чи не єдина гра, у яку варто бавитись. Ми знаємо, як називати цих дітей. Це генії. "

Гленн Доман

7. Як оптимально використати вирішальний етап у житті дитини від народження до десяти років:

Ø Наша здатність навчатися майже на п'ятдесят відсотків формується в перші чотири роки життя.

Ø Інші тридцять відсотків розвиваються до восьми років.

Ø У ці важливі роки формуються нервові шляхи, на яких ґрунтується здатність до навчання.

Ø Після десяти років дендрити, які не утворили зв'язків, відмирають.

Ø Діти – самі собі педагоги, їхні батьки – це найкращі перші вчителі.

Ø Діти вчаться найбільше тоді, коли опираються на власний досвід, відчуття, тому стимулюйте їх.

Ø Наші будинки, пляжі, ліси, дитячі майданчики, зоопарки й музеї – це найліпші школи.

Ø Прості фізичні вправи надзвичайно допоможуть дитині в навчанні.

Ø Діти розвиваються за певною схемою, тому варто навчитися це використовувати.

Ø Усяке навчання може приносити радість, незалежно від того, чи вчимося читати, чи писати, чи рахувати.

Книжкові видання

Барташніков, О. О. Інтелектуальна ігротека : тренування інтелектуальних і творчих здібностей дітей 6 років. – Рівень 1 : методичний посібник / О. О. Барташніков, І. А. Барташнікова ; худож. Г. М. Гаврилець, В. В. Коваленко, Н. В. Юсипчук – Львів: Оксарт, 1996 – 48 с. : іл.

Першу книгу серії "Інтелектуальна ігротека", призначену для дітей 6 років, складають 52 гри першого рівня. Ці ігри призначені для розвитку уваги, пам'яті, мислення, уяви і творчих здібностей дітей. Перша частина книги — кольоровий ілюстрований альбом з іграми. У другій частині знаходяться докладний опис ігор альбому, рекомендації щодо методики тренування і корисні поради стосовно того, що потрібно і чого не можна робити дорослим під час гри.

Для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, їх батьків, вихователів дошкільних установ, вчителів початкових класів, шкільних психологів, вихователів груп продовженого дня.

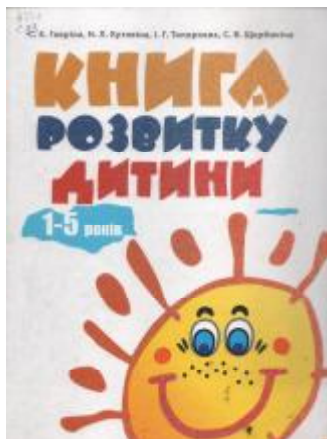
Волкова, Т. Н. Творчі ігри, завдання і тести для розвитку пам'яті та уваги / Т. Н. Волкова. – Донецьк : ТОВ ВКФ "БАО", 2006. – 240 с.

Пам'ять та увага відіграють важливу роль у процесі шкільного навчання.

У цій захопливій та корисній книжці зі знанням справи та любов'ю до дітей розкриваються важливі секрети педагогічної науки. Автор описує основні види й типи пам'яті, детально висвітлює ефективні способи їх тренування.

Ігри та творчі завдання розраховані як на індивідуальне, так і на групове виконання. У захопливій формі подано матеріал, що дозволяє розвинути зорову й слухову пам'ять, образне мислення та увагу дітей.

Гавріна, С. Є. Книга розвитку дитини 1-5 років / С. Є. Гавріна, Н. Л. Кутявіна ; худож. Г. В. Соколов. – К. : Національний книжковий проект, 2010. – 144 с. : іл.

У книзі подано вправи, спрямовані на розвиток сприйняття, уваги, пам'яті, наочно-образного та логічного мислення у дітей від 1 до 5 років.

Окремі розділи книги присвячено ознайомленню малюка з навколишнім світом, розвитку мовлення і дрібної моторики руки.

Гісь, О. В країні міркувань : посібник з розвитку мовлення / О. Гісь, О. Яцків. – Львів : Світ, 2001. – 242 с. + 48 с. вкладки.

Посібник для розвитку логічного і творчого мислення для 1-4 класів. Посібник містить логічні завдання та головоломки. Мета посібника формувати основні операції дітей молодшого шкільного віку.

Книжка стане добрим помічником не тільки дітям та їх дбайливим батькам, а й учителям, вихователям.

Драйден, Г. Революція в навчанні / Г. Драйден, Д. Вос; пер. з англ. М. Товкало. – Львів : Літопис, 2011. – 541 с.

"Відомо, що п'ятдесят відсотків навчальних здібностей розвивається в перші чотири роки життя, інші тридцять – від чотирьох до восьми

років, тому програми розвитку дітей у ранньому віці стають пріоритетним завданням...

...Існує багато програм для дітей з уповільненим розвитком. Багато з них призначені для початкової школи. Однак не пізно починати і під час вступу до старших класів. Нові техніки можна ефективно застосовувати й до навчання та викладання дорослих...

...Кожен має свій стиль навчання, якому віддає перевагу. Багато з нас має візуальний стиль: нам подобається розглядати малюнки та діаграми. Інші – сприймають на слух, ще інші – "гаптичні" учні, які найефективніше вчаться, відчуваючи світ на дотик (тактильний стиль) або рухаючись (кінестетичний стиль). Деякі особи зорієнтовані на друкований шрифт, вони легко запам'ятовують, читаючи книжки, інші – добре вчаться в інтерактивній групі, тобто спілкуючись з іншими...

...На наш погляд, ядро шкільного навчання мусять формувати два предмети – як вчитися і як мислити – і вони мають бути компонентом усіх навчальних дисциплін. Навчитися вчитися та мислити означає передусім зрозуміти, як працює людський мозок, пам'ять, як ми зберігаємо інформацію й користуємося нею, як пов'язуємо її з іншими концептами, як треба шукати нові знання, і якщо потрібно – дуже швидко..."

Светлова, І. Розвиваємо інтелект та ерудицію / І. Светлова ; худ. Є. Нітилкіна. – К. : Країна мрій, 2005. – 95 с.

Світ, що нас оточує, великий і різноманітний. Як допомогти дитині дошкільного віку розібратися в ньому, сформувати уявлення про світ згідно з її віковими особливостями? Такі питання нерідко виникають у батьків і педагогів. Ця книга допоможе малюкам познайомитися з навколишнім світом у цікавій ігровій формі, дасть дитині перші знання про предмети та явища, які нас оточують.

Працюючи з дитиною за цією книгою, Ви зможете познайомити її з тваринним і рослинним світом, природними явищами, дати початкові знання з географії, сформувати уявлення про час, навчити групувати предмети за їх призначенням. Яскраві ілюстрації

допоможуть зробити навчання захопливим і швидким, легше запам'ятати матеріал, запропонований у книжці.

Заняття за книгою можна проводити індивідуально і з невеликою групою дітей.

Соколова, Ю. Тести на готовність до школи дитини шести-семи років / Ю. Соколова, Н. Воробйова. – К. : Країна мрій, 2005. – 63 с.

У 6-7 років дитина повинна вміти:

УВАГА – виконувати завдання, не відволікаючись упродовж 15 хвилин; знаходити 5-6 розбіжностей між предметами; утримувати в полі зору 8-10 предметів; виконувати самостійно, швидко й правильно, завдання за запропонованим зразком; копіювати точно візерунок або рух.

РОЗВИТОК ПАМ'ЯТІ – запам'ятовувати 8-10 картинок; розповідати напам'ять літературні твори, вірші, що містять сюжетні картини; повторювати точно текст із 3-4 речень.

МИСЛЕННЯ – визначати послідовність подій, складати розрізану картинку з 9-10 частин; знаходити й пояснювати відповідності на малюнках; знаходити й пояснювати розбіжності між предметами та явищами, знаходити серед пропонованих предметів зайвий, пояснювати свій вибір.

МАТЕМАТИКА – називати числа в прямому й зворотному порядку; співвідносити цифру й кількість предметів; складати й розв'язувати задачі на одну дію на складання та віднімання; користуватися арифметичними знаками дій.

"Граючись – вчися"

Інтелектуальні ігри для дітей молодшого шкільного віку

1. ЗАКІНЧИ СЛОВО

Учитель кидає дитині м'яч і вимовляє перший склад слова (першу літеру), а учень, впіймавши м'яч, повинен закінчити слово й кинути м'яч учителю. Наприклад, склад "ма": малий, мак, машина, масло, ...

2. НОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ

Придумайте не менш як п'ять нових способів застосування для таких знайомих предметів, як ножиці, лампа, відро, іграшка та ін.

Наприклад, пенал – футляр для окулярів; м'яка іграшка – подушка; пляшка – годівничка для птахів.

3. ХТО БІЛЬШЕ СТВОРИТЬ РИМ

Вчитель підбирає декілька предметних картинок і просить дітей знайти риму до зображених на них предметів. Наприклад:

Квітки – дітки

Сонечко – гіллячко

Олівець – прапорець

Машинка – картинка

Хлопчик – мізинчик

4. ЗГАДАЙ

Дітям пропонується до 10 предметів, які вони уважно розглядають. Слід заздалегідь попередити їх про те, що про ці предмети будуть поставлені запитання (якого кольору, з чого зроблено, як використовуються та ін.). Діти мають відповісти на будь-які запитання, що стосуються наданих їм предметів.

5. ЗАБУТИЙ ПРЕДМЕТ

Учитель кладе перед дитиною на стіл малюнки із зображенням якихось предметів (від 3 до 20) й у розбивку називає їх, "забувши" згадати про один з них. Дитина повинна сказати, що саме забули назвати.

Подібно до цього можна попросити дитину відновити ряд із 5-7 слів, не пов'язаних між собою за змістом. Другого разу ряд читається не повністю, одне зі слів опускається. Дитина повинна відновити пропущене слово (а надалі і його місце в ряду).

6. ВІДТВОРЕННЯ

Учня називають предмет чи явище і пропонують охарактеризувати його. Наприклад, кішка – м'яка, пухнаста, із pazурами, вусата. Загальна кількість слів, що пропонуються вперше – не більш як 10, у подальшому їх кількість поступово зростає до 20. Після того як кожне з них отримає пояснення, дитині пропонують згадати або намалювати все те, що назвав учитель.

7. НАВІЩО І ЧОМУ?

Вчитель ставить запитання, а дитина повинна на нього логічно відповісти. Запитання мають бути трьох видів.

Запитання першого типу:

- Як ти вважаєш, для чого мама ходить на роботу?
- Для чого нам потрібні книги?

- Для чого людина спить?
- Навіщо нам потрібен телефон?

Запитання другого типу:

- Чому вода у холодильнику замерзає?
- Чому предмети падають униз, а не вгору?

Запитання третього типу:

- Як довідатися, котра година.
- Катруся пішла гуляти й заблукала. Що робити? Що треба знати, щоб ніколи більше не загубитися?

"Найрозумніший" *Сценарій інтелектуальної гри для дітей середнього шкільного віку*

I тур.

1. До жанрів усної народної творчості не належать:
 1. казка;
 2. загадка;
 3. роман ;
 4. пісня.
2. Які гори знаходяться на території України?
 1. Карпати;
 2. Альпи;
 3. Кордильєри;
 4. Уральські гори.
3. Хто з українських письменників брав участь у викупі Т.Г.Шевченка з кріпацтва?
 1. Л.Глібов;
 2. Є.Гребінка;
 3. П.Гулак-Артемівський;
 4. І.Франко
4. Де знайдено опис зовнішності Нестора Літописця?
 1. у монастирській бібліотеці;
 2. на картині;
 3. у келії монастиря;
 4. у літописі.
5. Яка найбільша річка України?
 1. Десна;

2. Дніпро;
 3. Дунай;
 4. Сейм.
6. Слово "скальпель" є:
1. загальноживаним;
 2. діалектним;
 3. професійним;
 4. застарілим.
7. "Сім п'ятниць на тиждень" - це:
1. прислів'я;
 2. загадка;
 3. приказка;
 4. фразеологізм.
8. З якої мови запозичене слово "фольклор"?
1. німецька;
 2. італійська;
 3. англійська;
 4. французька.
9. Золоте серце – це:
1. порівняння;
 2. метафора;
 3. епітети;
 4. гіпербола.
10. У якому році народився Т.Г.Шевченко?
1. 1841;
 2. 1814;
 3. 1942;
 4. 1795

Ведучий: За результатами I туру заповнюється таблиця переможців.

II тур.

До слів у першому стовпчику доберіть пари з казок, літери вишикуються в потрібному порядку, і ви зможете прочитати назву поеми Т.Г.Шевченка.

1. Лисичка	Т Ілля Муромець
2. Івасик	Р Котик

3. Соловей-розбійник	Н Вовк
4. Правда	А Коза-дереза
5. Півник	К Журавель
6. Дідова дочка	А Телесик
7. Семеро козенят	И Бабина дочка
8. Рак-неборак	Е Кривда

(Поема "Катерина")

Ведучий: Кожен із гравців за дві хвилини має дати якнайбільше правильних відповідей по категоріям.

Загальні питання

1. Дерево, яке часто згадується у книгах про вампірів? (Осіка)
2. В яку пору року цвіте бузок? (Весною)
3. Наука, що вивчає рослини. (Ботаніка)
4. Символ Японії, квітка смерті. (Хризантема)
5. Колекція засушених рослин? (Гербарій)
6. Покарання за безквитковий проїзд? (Штраф)
7. Який овоч чемпіон по вітамінах? (Перець)
8. Хижий кит. (Касатка)
9. Як називається ансамбль з трьох виконавців? (Тріо)
10. Перерва між діями спектаклю? (Антракт)
11. Як називається приміщення для стрілянини? (Тир)
12. Скільки є нотних рядків? (П'ять)
13. Сота частина метра? (Сантиметр)
14. Вінні Пух – це свиня чи кабан? (Ведмідь)
15. Як називається нога звіра? (Лапа)
16. Ім'я першої людини в раю? (Адам)
17. Синонім слова "радісний". (веселий)
18. Що зображується на пейзажі? (природа)
19. У якому році народився Т.Г.Шевченко? (1814)
20. Хто є автором "Гамлета"? (Шекспір)
21. Плід квасолі. (Біб)
22. З якої родини був Т.Г. Шевченко? (кріпаків)
23. Який розділ мовознавства вивчає частини мови?
(Морфологія)
24. У кого Котляревський взяв сюжет "Енеїди"? (Вергілія)

Народні звичаї

1. Напій, яким заливають кутю. (Узвар)
2. Яке свято знаменувало поворот сонця з літа на осінь? (Івана Купала)
3. Якими піснями зустрічали прихід весни? (Веснянками)
4. Чим засівають на Василя? (Зерном)
5. Чого чекає уся родина на Свят-вечір, не вечеряючи? (Першої зірки)
6. Український символ нового року. (Дідух)
7. Що розписують до Великодня? (Писанки)
8. Коли приходять Новий рік за старим стилем? (З 13 на 14 січня)
9. Яку назву носить період, коли не можна їсти м'ясо, молоко, яйця? (Піст)
10. Що шукали в ніч на Івана Купала? (Квітку папороті)

Українська література

1. Що викривається в жартівливій пісні "Грицю, Грицю, до роботи"? (Ледарство)
2. Чи належать колискові пісні до календарно-обрядової поезії? (Ні)
3. В якому місті Т.Г. Шевченка викупили з кріпацтва? (У Петербурзі)
4. Про які події йдеться у творі "Слово про похід Ігорів"? (Про боротьбу з половцями)
5. З якої поезії Т.Г. Шевченка взято слова "А хату раєм називають..."? ("Якби ви знали, паничі")
6. Як називали в Україні мандрівних співців, що в супроводі музичних інструментів виконували народнопісенні твори? (Кобзарі)
7. Ім'я фарбованого Лиса з казки І. Франка? (Микита)
8. Перший рядок гімну України. ("Ще не вмерла України...")
9. Скільки всього дітей мали батьки Т.Г. Шевченка? (Вісім)
10. Який народний інструмент називали "душею українських народних співців"? (Бандуру)

Зарубіжна література

1. Як звали хлопчика зі школи чарів і чаклунства? (Гаррі Поттер)
2. Ім'я матері Ісуса Христа? (Марія)
3. Автор творів "Тарас Бульба", "Вій", який бував у Глухові? (М. Гоголь)

4. Який античний персонаж був закоханий у самого себе?
(Парис)

5. Священною книгою якої релігії є Коран? (Мусульманство)

6. Назвіть ім'я жінки, яку оспівував у своїх віршах Петрарка?
(Лаура)

7. Як називається і чиєму перу належить твір, головною героїнею якого є Есмеральда? ("Собор Паризької Богоматері" В.Гюго)

8. Як звали хлопчика з вовчої зграї? (Мауглі)

9. Хто за велінням Бога побудував ковчег і врятувався? (Ной)

10. Хто є автором "Гамлета"? (Шекспір)

Ведучий. За результатами останнього туру переміг ... і нагороджується дипломом "Найрозумнішого". Давайте привітаємо нашого переможця оплесками. А всіх бажаючих спробувати свої сили, ми чекаємо на наступній грі.

Матеріали сценаріїв взято з сайтів:

1. http://www.uroki.net/scenar/ukr_scenar42.htm

2. http://yrok.at.ua/load/rozrobki_urokiv/ukrajinska_mova

Бібліографічні джерела

Офіційні документи:

Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової програми розвитку шахів "Інтелект нації" на 2013-2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України, 26 верес. 2012 р. // Уряд. кур'єр. – 2012. – 4 жовт. – С. 14.

Книги:

Аніскіна, Н. О. Педагогічна підтримка обдарованості / Н. О. Аніскіна. – К. : Вид. дім. "Шкіл. світ" : вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Барташніков, О. Інтелектуальна ігротека : альбом : рівень І / О. Барташніков, І. Барташнікова. – Львів : Оксарт, 1996. – 24 с.

Барташніков, О. Інтелектуальна ігротека : метод. посіб. : рівень І / О. Барташніков, І. Барташнікова. – Львів : Оксарт, 1996. – 48 с.

Барташніков, О. Розвиток сенсорних здібностей і пам'яті у дітей 5-7 років / О. Барташніков, І. Барташнікова. – Тернопіль : Богдан, 1998. – 72 с.

Барташнікова, І. А. Як навчити малюка читати : тести та ігри для дітей 4-5 років / І. А. Барташнікова, О. О. Барташніков. – 2-е вид. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2005. – 40 с. – (Азбука для батьків: Розвиваємо інтелект дитини).

Волкова, Т. Н. Творчі ігри : завдання і тести для розвитку пам'яті та уваги / Т. Н. Волкова ; пер. з рос. В. М. Ігнатова ; худ. О. Б. Болотов. – Донецьк : Бао, 2006. – 240 с.

Гісь, О. В Країні Міркувань : посіб. з розвитку логіч. і творч. мислення для 1-4 кл. / О. Гісь, О. Яцків ; худож. С. Словотенко. – Львів : Світ, 2001. – 271 с. : іл.

Клименко, В. В. Как воспитать вундеркинда / В. В. Клименко. – Х. ; СПб. : Фолио : Кристалл, 1996. – 463 с. – (Семейный альбом).

Книга розвитку дитини. 1-5 років / С. Є. Гавріна, Н. Л. Кутявіна, І. Г. Топоркова, С. В. Щербиніна. – К. : Нац. книжков. проект, 2010. – 144 с. : іл.

Козловський, О. В. Швидкочитання. 800 слів за хвилину : як одержувати максимум інформації при мінімумі витрат часу / О. В. Козловський ; пер. з рос. І. Г. Данилюк ; худ. О. І. Альбрехт. – Донецьк : Бао, 2010. – 304 с. : іл.

Кравцова, А. М. Розвивальні ігри та вправи для дітей від народження до року : посіб. для батьків / А. М. Кравцова, Г. В. Кукуруза, Н. Г. Міхановська ; пер. з рос. Н. Мачужак, Д. Мохно. – К. : Держсоцслужба, 2007. – 52 с.

Олексієнко, Л. П. Готуємося до школи : [для дошк. віку] / Л. П. Олексієнко ; худ. М. С. Антіпова. – К. : Країна Мрій, 2008. – 104 с. : іл. – (Маленький геній).

Павелків, Р. В. Дитяча психологія : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. – К. : Академвидав, 2008. – 432 с. – (Альма-матер).

Романенко, В. Маленьким ерудитам / В. Романенко ; худ. Н. Воропай. – Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2005. – 120 с. : іл.

Светлова, І. Є. Розвиваємо інтелект та ерудицію : навч.-метод. посіб. / І. Є. Светлова ; пер. укр. Л. П. Олексієнко ; худ. Є. Нітилкіна. – К. : Країна Мрій, 2005. – 96 с. : іл. – (Домашня школа).

Соколова, Ю. Тести на готовність до школи дитини 6 – 7 років / Ю. Соколова ; пер. на укр. О. Решетова ; худ. Н. Воробйова. – К. : Країна Мрій, 2005. – 64 с. : іл. – (Академія дошкільного розвитку).

Федієнко, В. В. Вчимося мислити без проблем : [робочий зошит : для дітей дошк. віку] / В. В. Федієнко. – Вид. 2-е, випр. й доп. – Х. : Школа, 2010. – 32 с. : іл. – (Крок до школи).

Федієнко, В. В. Логіка, пам'ять та увага : посіб. з розвитку мислення для дітей ст. дошк. та мол. шк. віку : сучасні вітчизняні та зарубіж. методики / В. В. Федієнко. – Х. : Школа, 2010. – 48 с. : іл. – (Подарунок маленькому генію).

Яременко, Н. В. Клуб інтелектуальних ігор / Н. В. Яременко. – К. : Вид. дім. "Шк. світ" : вид. Л. Галіцина, 2005. – 128 с. – (Бібліотека "Шкільного світу").

Із періодичних видань:

Барановська, І. Уроки розвитку продуктивного мислення : майстер-клас : [добірка статей] / І. Барановська // Почат. освіта. – 2011. – № 4. – Метод. порадник. – Вип. 1. – С. 7-18.

Богосвятська, А. І. Емоційний інтелект і уроки світової літератури / А. І. Богосвятська // Зарубіж. л-ра в шк. України. – 2012. – № 11. – С. 22-27.

Басанець, Л. М. Розумова працездатність учнів середніх навчальних закладів різного типу / Л. М. Басанець, О. І. Іванова // Довкілля та здоров'я. – 2007. – № 3. – С. 45-48. : табл.

Горкуненко, А. Інтелектуальні екзерсиси : матеріали до занять із розвитку інтелект. здібностей підлітків / А. Горкуненко // Здоров'я та фіз. культура. – 2011. – № 5. – С. 19-24.

Губенко, А. В. Учимося мислити и изобретать с помощью приема удвоения : (как простыми методами развить интеллект ребенка) / А. В. Губенко // Обдарована дитина. – 2012. – № 7. – С. 42-48. : ил.

Жуйко, П. Психосоматика та інтелектуальні здібності / П. Жуйко // Психолог. – 2008. – № 19. – С. 11-15.

Заняття спортом сприяють розвитку інтелекту : цікаве для вчителя-біолога // Шк. б-ка. – 2012. – № 17-18. – С. 95.

Інтелект завдяки конструктору : [розробка освітніх програм МОНмолодьспорту разом із LEGO Foundation] // Освіта України. – 2012. – 12 листоп. (№ 46). – С. 1,8. : іл.

Козловский, С. Лабиринты интеллекта / С. Козловский // Вокруг света : Украина. – 2009. – № 6. – С. 64-71.

Кривошеєва, І. 3,5% обдарованих людей забезпечують 95-97% національного доходу : погляд на проблему / І. Кривошеєва // Шк. світ. – 2011. – № 31. – Музика. – 2011. – № 8. – С. 1-3.

Кульчицька О. І. Методика діагностики інтелектуальної обдарованості : до картотеки психолога / О. І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2007. – №1. – С. 39-41.

Лаврова, О. Проблема розумового розвитку дошкільників засобами гри у педагогічній спадщині І. О. Сікорського / О. Лаврова // Рідна шк. – 2006. – № 2. – С. 75-77.

Лутовинов, В. Сучасна молодь: основні цінності, позиції, орієнтири / В. Лутовинов, Є. Родіонов // Шк. світ. – 2011. – № 40. – С. 1, 3-7.

Назаренко, З. Формула інтелекту, або Метушня навколо IQ / З. Назаренко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2011. – № 3. – С. 21-23.

Науменко, Р. А. Моніторинг виявлення та розвитку інтелектуально та творчо обдарованої молоді у позашкільних закладах : наука – педагогові / Р. А. Науменко // Обдарована дитина. – 2010. – № 4. – С. 57-63.

Остафійчук, Т. Формування творчої активності вихованців у процесі пошукової та науково-дослідної діяльності / Т. Остафійчук // Рідна шк. – 2011. – № 12. – С. 67-70.

Розвиток дитини в три роки : сторінка для батьків : [інтелект. розвиток] // Мамине сонечко. – 2011. – № 2. – С. 11-12.

Скуратівський, Л. В. Інтелектуальні засади мовленнєвого розвитку учнів основної школи на уроках української мови : з наукового доробку Л. В. Скуратівського / Л. В. Скуратівський // Укр. мова і л-ра в шк. – 2011. – № 4. – С. 22-26.

Учені довели позитивний вплив читання на інтелект // Освіта України. – 2012. – 24 верес. (№ 39). – С. 14.

Туленко, О. Хід конем: шахи для дошкільнят / О. Туленко // Дошк. виховання. – 2012. – № 10. – С. 28-31.

Чим годувати дитину, щоб вона виросла розумною // РІО. – 2012. – 29 верес. (№ 39). – С. 18. : іл.

Шмаргун, В. Чому рухи нашого тіла впливають на психіку та інтелект / В. Шмаргун // Почат. шк. – 2007. – № 10. – С. 51-54. : табл.

Яременко, Н. Розумні ігри : організація діяльності клубів інтелектуального спілкування / Н. Яременко // Шк. світ. – 2008. – № 9. – С. 1-4.

Сценарії, ігри:

Антонюк, Г. С. Інтелектуальне шоу "Найрозумніший" у 3-4 класах : [сценарій] / Г.С. Антонюк // Почат. навчання та виховання. – 2012. – № 14-15. – С. 37-40.

Маштова, О. М. Інтелектуальні ігри для школярів : пізнаємо граючись : [для 8-11 кл., 5 кл.] / О. М. Маштова // Зарубіж. л-ра в шк. – 2012. – № 13-14. – С. 74-79.

Павліщук, К. П. Інтелектуальний хокей до Дня знань / К. П. Павліщук // Позаклас. час. – 2012. – № 13-14. – С. 59.

Свічкач, В. І. Найрозумніший : [інтелект. гра] / В. І. Свічкач // Розкажіть онуку. – 2012. – № 21-22. – С. 133-136.

Ткачова, Л. Інтелектуальна гра "Ерудит" : [для 3 кл.] / Л. Ткачова // Почат. шк. – 2012. – № 6. – С. 22-23.

Зміст

1. Корисні поради.....	3
2. З точки зору науки.....	4
3. Книжкові видання.....	6
4. "Граючись-вчися". Інтелектуальні ігри для дітей молодшого шкільного віку.....	9
5. "Найрозумніший". Сценарій інтелектуальної гри для дітей середнього шкільного віку.....	11
6. Бібліографічні джерела інформації.....	16